

MIRELLA MÄKILÄ

**SEURAAVANA
TAMPERE**

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Lukujen alussa olevat lainaukset:
Kalevauva.fi: ”Tampere” (säv. Kalevauva.fi, san. Vauva.fi)

Copyright © Mirella Mäkilä ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

Omistettu Aarolle

Säikähdyksiä Sörnäisissä

*Moro, kyä, nääs, oisko toi ny, äite
(Kalevauva.fi, "Tampere")*

Säpsähdin summerin ääneen. Tarkistin epäuskoisena kellonajan tietokoneen nurkasta ja sadattelin hartaasti. Vanhempani olivat yleensäkin aina etuajassa, mutta tällä kertaa he olivat tulleet yli tuntia ennen sovittua. Ponnahdin pöydän äärestä ja syöksyin painamaan ovisummerin nappia. Jätin taktisesti ulko-oven vielä avaamatta. Nyt piti olla nopea.

Pääni pyöri skannatessani pientä asuntoamme: vaatepino odotti läpikäyntiä sohvalla, keittiön pöydällä lojui tietokoneeni ja sekalainen kasa työpapereita – työt jäisivät ihan kesken, mutta ei auttanut. Jani oli näköjään jättänyt mailakassinsa heti ulko-oven viereen, olkoon siinä, mutta työkamat olisi parasta siirtää, jottei äiti heti kättelyssä aloittaisi marmatustaan liiasta työnteosta lauantaina. Kaappasin vaatepinoni sohvalta ja yritin työntää koko komeuden Janin säntillisesti järjestettyyn vaatekaappiin, hänen siistin kenkärivistönsä päälle. Varmastikin

Jani muisti, että vanhempani olivat tulossa tänään meille kylään...? Juoksin salamana keittiöön ja kahmaisoin pöydältä tietokoneeni. Samassa ovikello soi, enempää ei olisi tehtävissä. Tungin hätäpäissäni paperit ja koneen piuhoineen päivineen eteisen kaappiin, sovittelin kasvoilleni hymyntapaista ja tartuin hiukan hilseilevän oven kahvaan.

– No hei, tähän olettekin ajoissa! huudahdin raottaessani ovea. Tavoittelin ilahtunutta sävyä, siinä täysin onnistumatta.

Vanhempani. Rakkaat, ihanat, rasittavat vanhempani. Siinä he seisoivat pimeässä rappukäytävässä pidellen erinäisiä kasseja ja pusseja käsissään. (Käytävän lamppu oli palanut aikoja sitten, eikä Sörnäisten Pikahuolto todellakaan ollut nimensä veroinen. Olin jo luopunut toivosta koko lafkan suhteen.)

He lähtivät työntymään ovesta sisään, äiti luonnollisesti etunenässä. Hänen punainen tukkansa oli aivan yhtä kuriton kuin omani, ja pistin merkille, että kaulassaan hänellä oli uusi itsetehty villahuivi. Järkevä ulkoilutakki näytti siltä, että se kestäisi mukisematta kaikki mahdolliset säät. Äidin selän takaa pilkotti siivu isän tasaisen harmaata olemusta.

– Joo! Terve likka! Lährettiin kato hyvissä ajoin kun täällä etelässä on nin kauheet ruuhkat aina. Annas ny Markku se leipäkassi Roosalle! Mitä sää sitä siälä jemmaat! komenteli äiti posket punoittaen ja oli samalla kompastua Janin padelmailaan.

– Joo, tulkaa sisään vaan. Laittakaa takkia vaikka tuohon... eteisen tuolille, sanoin ja peräännyin ahtaasta eteisestä kohti olohuonetta.

Huomasin, että eteisen kaapinraosta pursusi johtoja ja

vaatekasasta oli tipahtanut yksittäinen sukka keskelle olohuoneen laminaattilattiaa. Potkaisin sukan sohvan alle ja tein tilaa äidille, joka pyyhälsi jo kestokasseineen kohti avokeittiötä. Isä riisui verkkaisesti takkiaan ja ojensi sitten Leivon leipomon muovikassin minulle.

– Siinon riävää ja sitte reikäleipää, hän sanoi ja katsoi minua lempeästi silmälasiansa yli.

Äkäisyyteni laimeni heti hieman.

Halasimme isän kanssa pikaisesti ja vaihdoimme katseen, joka sisälsi sanattoman dialogin ”sinähän tiedät äitisi” ja ”koi-tetaan kestää” ja ”on se silti rakas”.

Vilkaisin vaivihkaa puhelintani ja tarkistin oliko Jani laittanut viestiä. Ei ollut. Naputin kiireesti viestin ”Ootko missä? PORUKAT TULI JO!!”.

– Kauhee sentän kuule oli oikeen vaaratilanne tossa ala-ovella! kailotti äiti tiskipöydän ääreltä. – Törmättiin narkomaaniin, voikko uskoo! Eikö ollukki Markku ihan selekee narkomaani, sano ny sääki.

– Vissiin oli, juu...

– Yritti tunkee tänne teitin rappuun! Ties vaikka olis ryöstäny meitin! Mää kiskasin oven kiinni ja sinne se jäi kiukkusen näkösenä. Sellane kauhee pitkätukka, vois olla jostai Sorjosesta! Onneks päästii tänne sisää, taivasteli äiti purkaen samalla tuomisiaan pöydälle.

– Oliko sillä narkomaanilla sellainen pitkä vihreä takki? kysyin.

– Oli! Onko se oikeen joku TUNNETTU RIKOLLINEN? kysyi äiti toiveikkaana ja käännähti minuun päin.

- Se on meidän naapurin Toivanen, on yliopistolla tutkijana.
- Ei se sitte se ollu, tää oli kyä ihan selkeesti jossain aineissa.

Ja mikä ihme se on, ku ihmiset voi nin kauheen huanosti nykyään, sano... äiti jatkoi ja kääntyi taas ruokakassien puoleen.

Äidin ollessa tuossa vireessä häntä oli turha vakuutella. Nythän äiti ja isä olivat selviytyneet Meksikon huumekorttelien veroisilta Sörnäisten kaduilta turvaan kotiimme, ja tästä seikkailusta riittäisi kerrottavaa Pirkannaisten Martoissa. Seuraavaksi hän alkaisi kysellä, milloin oikein aioin palata takaisin rakkaalle – ja ennen muuta turvallisemmalle – kotiseudulle. Veikkaisin, että kysymykseen menisi vielä yksi, kaksi...

- Kyä se vaan paree olis, että muuttasit takasi Tampereelle! kajautti äiti.

Aivan. Kaksi sekuntia. Äänessä värisi äidillistä huolta vaarojen täyteisestä elämästäni rikollisten ja narkomaanien keskuudessa. Suljin hetkeksi silmäni, vedin henkeä ja yritin olla hermostumatta. Hyväähän äiti tarkoitti.

Olin muuttanut Helsinkiin pari vuotta sitten ja koko sen ajan äiti oli kärsinyt. Vähän epäonnisesti juuri muuttoni aikoihin oli A-studiossa käsitelty Kurvin pahentunutta huume-tilannetta. Kun äiti oli hoksannut, että taustakuvassa näkyi patkä samaa taloa, johon hän oli juuri edellisviikolla raijannut rakkaan esikoisensa muuttokuormaa, ei halolle meinannut tulla loppua. Hän ei käsittänyt, että jos kerran ihminen tekee freelancerina töitä kotoaan käsin, miksi hän vapaaehtoisesti valitsisi kotipaikakseen juuri tämän seudun. ”Kaikista Suomen paikoista!” Kysymys ei ehkä ollut täysin perusteeton, mutta tähän asti olin aina onnistunut vakuuttelemaan sijainnin

olevan liki täydellinen elämäntilanteeni huomioon ottaen.”Jaa käytäkössäsi huumeita nykyä”, oli äiti virkkonut lakonisesti. ”Vain kun kyllästyn äitiini”, olin vastannut herttaisesti hymyillen.

Helsinkiin liittyi hänestä paljon muutakin epäilyttävää, eikä hän ymmärtänyt miksi kenenkään kannattaisi asua tässä eteläisessä kalastajakylässä. Etenkään hänen oman tyttärensä, hyvän aika. Ruuhkat olivat kuin Kiinassa konsanaan, merituuli viiltävän kylmä ja ihmiset olevinaan. Välimatkat pitkiä ja ravintolassakin piti tilata jaettuja annoksia, englanniksi. Ei ole kunnollista sellainen. Ei ole kukaan kaivannut jaettuja annoksia Kalevan Coussicassa.

Jos nyt ihan TÄYSIN rehellisiä oltiin, niin en mitenkään erityisesti nauttinut asumisesta Vilhonvuorenkadulla Sörnäisissä. Sitä en ollut oikeastaan myöntänyt Janillekaan, hyvä kun edes itselleni. Silti näissä hetkissä kuulin kehuvani vuolaasti niin Helsinkiä kuin omaa asuinaluettani, kuin puolustaakseni samalla kaikkia muitakin elämäni valintoja.

– Niin äiti, aloitin kärsivällisesti, – onhan Tampere kiva kaupunki, mutta Janin työ on nyt täällä ja me ollaan kyllä tosi hyvin viihdytty tässä, siis ihan tosi hyvin. Oikeesti. Tässä on kaikki palvelut lähellä ja...

Kuului kova kolahdus. Äiti säpsähti ja tarrasi kiinni tiskipöytään. Isäkin havahtui ajatuksistaan. Ja heti perään kuului toinen, sitten kolmas kolahdus. Ei, ei, ei. Ei kai nyt taas, pakko sen juuri nyt oli ryhtyä rituaaliinsa, vaikeroin mielessäni. Yläkerran kahjo mummeli oli alkanut takoa raivokkaasti lattiaa.

– Mikä toi oli? Hakkaako se narkomaani ovea? vavahti äiti silmät suurina.

– Ei äiti, se on vaan meidän yläkerran mummo. Sillä on välillä tapana... aloitin, mutta äiti oli liian kierroksilla kuunnellakseen.

– Kuuntele ny sääkin Markku! Koittaaako se huumeveikko sisään! Mee ny hyvä miäs kattomaan ovisilmästä!

– Jaaaa... juu... menehämmää... sanoi isäni huokaisten, nousi sohvan uumenista ja lähti lontimaan eteiseen.

– Eikun oikeesti, ei siellä ketään ole, tuu iskä takaisin, yritin epätoivoisesti.

Jyskytys oli kieltämättä varsin nasakkaa. Tätä tapahtui jostain syystä aina lauantaisin ja yleensä noin kello yhden korvilla. Olimme Janin kanssa jo melkein tottuneet siihen.

Ensimmäisellä kerralla olimme syöksyneet selvittämään, oliko yläkerrassa jokin pahastikin vialla. Oliko kolkutus muotoa kolme lyhyttä, kolme pitkää, kolme lyhyttä? Yläkerran asunnon ovea oli raottanut sitkas, pieni mummeli, joka väitti kirkkain silmin, ettei hän ollut tietoinen mistään metelistä, oli kuulon alenema. Tosin ovea raottaessaan hänellä oli pitkä, pui- nen katuharja kädessään ja hikinen olemus, mutta pirulainen ei myöntänyt mitään. Hän, rouva Pajari, ei ollut ikinä kuullutkaan moisesta kolinasta ja kaikki tällaiset väitteet olivat häneen kohdistuvaa virheellistä ja vihamielistä vainoamista, mikä johtui siitä, että hänen miehensä oli ollut aikoinaan kansanpuolueen edustaja. Rauha hänen sielulleen. Mikäs siinä sitten. Sanomatta lienee selvää, ettei mummon keppijumppa kiinnostanut myöskään isännöitsijää pätjän vertaa. Olimme ajan myötä tyytyneet

kohtaloomme ja lohduttauduimme sillä, ettei jyskytys sentään alkanut kukonlaulun aikaan ja että yleensä se kesti vain muutamasta minuutista korkeintaan varttiin. Ilmeisesti siinä vaiheessa mummon voimat ehtyivät.

– Siälä käytävässä ketääno, pistin kuiteski ketjun päälle varmuuren vuaks, sanoi isä ja istuutui tynesti takaisin sohvalle. Isäni, tuo viilipyttymäisen mielenrauhan ja toki myös hitauden perikuva.

Takominen sen kuin yltyi. Äiti katsoi minuun hämmentyneen näköisenä.

– Se loppuu kohta, ei mitään hätää! Rouva Pajari se siellä vaan... jumppailee! sanoin kuuluvasti ja tunsin päänsäryn lähestyvän kepinisku kerrallaan.

Tämäkin vielä. En ollut tainnutkaan mainita heille tästä naapurin tavasta, ehkä siksi, etten halunnut heidän saavan lisää vettä Tammerkosken voimalla pyörivään myllyynsä. Jos he vain olisivat kerrankin tulleet silloin kun kutsutaan, tältäkin olisi välttytty.

– Ei tää kyä oo ihannormaalialia, tällane! Karsee meteli! sanoi äiti puistellen päätään ja haki katseellaan isää.

Isä oli jo ottanut kassistaan Iltalehden ja ryhtynyt täyttelemään kaikessa rauhassa ristisanatehtävää. Isän mukaan Iltalehti oli tamperelaisten lehti, toisin kuin Ilta-Sanommat. Mukana matkassa oli näköjään myös Iltalehden Urheilun NHL-erikoisjätinnumero. Niin rauhalliseksi mieheksi isäni seurasi yllättävän intohimoisesti jääkiekkoa. Tai kiakkoa, kuten kuului sanoa. Missään nimessä ei sopinut sanoa, että lätkää. Isä pohti kynäsuussa ja otsa rypyssä kiperää ristisanaa kuulematta ulkomaailman kolkuttelusta ilmeisesti yhtikäs mitään.

Koetin esittää, ettei meteli vaivannut minua laisinkaan. Ihan kuin en oikeastaan edes kuulisi sitä. Harhautin äitiä vaihtamalla puheenaihetta.

– Oi, toitko mustikkapiirakkaa, ihanaa! Ja sun legendaarisia korvapuusteja, niitä onkin ollut ikävä! sanoin reippaasti hymyillen ja aika voimakkaalla äänellä peittääkseni jytinän.

– Juu, havahtui äiti, – ihan teittiä varte tein, ja tiätty siäni-piirakanki ku ettete niitä kinkkuja niin syä. Paatte pakkaseen sitte loput. Aina tarttee olla viarasvaraa ninkus tiäret!

Äiti oli saanut kuorittua kaikki piirakkansa ja pullansa näyttille tiskipöydälle ja oli selvästi hyvillään kehuistani. Hän tosin vilkuili vielä vähän epäluuloisesti kattoa ja ovea. Vesi herahti kielelleni tarkastellessani tuomisia. Tiesin elinikäisestä kokemuksesta, että leivonnaiset olivat tänään aamuvarhaisella leivottuja. Äiti oli huolella pakannut ne kotikutsuilta ostettuihin muovirasioihin ajomatkan ajaksi. Hän oli ollut koko ikänsä Martoissa. Valitettavasti kodin hengettären piirteet olivat ohittaneet minut kokonaan, samoin kuin veljeni Joonaksen.

Vihdoin yläkerran seivästäjän iskut alkoivat heiketä ja jäljellä oli enää pientä epätahtista kolkuttelua, kuin ksylofonimatean loppusoihto. Äitikin vaikutti vihdoin hiukan rentoutuvan. Hän pakkasi tupperwarekannet muumikuvioiseen kestokassiinsa valmiiksi. Janin musta nahkasohva narahti äidin istahtaessa isän viereen. Päänsärkyeni oli yltynyt siihen malliin, että olisi paras kaivaa panadolit kaapista. Missä ihmeessä Jani viiipyi?

– Missäs se Jani muuten on? kysyi äiti.

Herra Laine yksin tietää muttei kerro, ajattelin. Vilkaisin taas puhelinta, ei mitään.

– Vasta tulossa, työjuttuja, sanoin rentoutta tavoitellen ja nielaisin särkylääkkeen.

– Jaa lavvantaina, kyä on elo kovaa täälä Helsinkissä, voi-votteli äiti.

Virhe puhua töistä, tajusin liian myöhään. Olisinpa edes sanonut, että Jani on salilla, sekin olisi ollut pienempi paha, vaikka epäilyttävää sekin. Ei käy kunnan miehet saleilla vaan lumitöissä. Aloin ynnäillä, mihin aikaan Jani olikaan lähtenyt aamulla. Kuinka kauan salikäynti voisi vielä kestää? Hengitä, hengitä, ja tarjoa kahvia, komensin itseäni.

– Oltiin ajateltu laittaa kahvit teille (silloin kahdelta kun teidän oli tarkoitus tulla, mietin mielessäni), mutta joko te lounasta söitte? (Toivottavasti, koska kaapissa on pelkkää kauramaitoa eikä Jani ole tuonut vielä ostoksia.)

– Syätiin juu, sanoi isä. – Aapeeseellä. Oliki hyvä noutopöytä, oikeen kassleria.

– Ei me ny tietenkän lounaalle oltas tupattukkaa, kursaili äiti.

– Jokos teille kahvi maistuisi? kysyin.

– Ei viä. Siihen kato kuulu kahvee siihen puhvettiin, ilman santsi ja kaikki, sanoi äiti ja jäi tuijottelemaan ikkunasta ulos.

Taivas oli maaliskuisen harmaa. Tihkutti räntää. Aurinkoisella säällä asunto olisi näyttänyt paljon viihtyisämmältä, mutta nyt olohuonekin vaikutti jotenkin masentuneelta. Pakkoko säänkin oli olla vastahankaan. Se ei tehnyt elettäkään parantaakseen Helsingin pisteitä. Ikkunasta näkyi siivu vastapäisen talon märkää seinää. Olohuoneen pikimusta sohva näytti

tyylikkään sijaan synkeältä. Kiiruhdin napsauttamaan ikkunalaudan ledituikkuihin valon päälle. Hieman parempi.

Äiti selvästi kokosi itseään äskeisten järkytyksien jäljiltä. Isä oli siirtänyt rautaisen keskittymiskykynsä Iltalehden NHL-liitteen puoleen. Ryhdyin jotain tehdäkseni kattamaan kahvipöytää. Sain vasta pöydän pyyhittyä, kun äiti jo tokeni ja löi yks-kaks kätensä yhteen.

– Jaa juu! Määhän toin sulle tuliaisiks mummun yhren leningin, määh löysin sen mökin vintiltä kesällä mutta unohrin sitte koko asia. Paastuoren nuoremmakses se punanen kassi eteisestä!

Heitin rätin tiskialtaaseen, hain kassin oven pielestä ja kii-kutin sen äidille.

– Ans kattoo ny sopiiko tää, äiti sanoi, ja nosti vaatteen esiin.
– Ohan se vähä haljastanu mutta haittanneeko tua mittää, sää ku vissii tykkäät kaikista vanhoista romppeista ja sensemmo-sesta.

Otin varovasti mekon käsiini. Se oli ihana. Siinä oli hie-man vanhan talon hajua, kyllä, mutta suotakoon se sille. Muis-tin hämäästi nähneeni mummun tässä mekossa, mökilläkö, vai kenties jossain vanhassa valokuvassa? Kangas oli pehmeää ja hiu-kan hiutunutta puuvillaa, mutta haalennut vihreä kuosi oli vielä kauniisti kukassa. Mekossa oli leveä kellohelma, edessä kauniit laskokset ja pienten helmiäsnappien rivistö koristi rintaa.

– Onpa ihana!

– Koklaas nyssi!

– Mä sovitan tätä heti, sanoin, ja menin makuuhuoneen puolelle vaihtamaan mekon päälleni.

Makuuhuoneemme oli pieni ja tyyliltään aika riisuttu, toisin sanoen en ollut päässyt liiemmin sisustamaan sitä. Jani suosi miehekästä minimalismia. Huoneessa oli vain parisänky, pienet mustat jakkarat yöpöytinä, peili, valkoiset seinät. Päiväpeitto oli harmaa, Janin aikoinaan hankkima. Sen päälle olin asetellut kivat keltaiset sisustustyyny. Sängyn yllä roikkui parhaalta ystävältäni Veeralta tuparilahjaksi saatu Tampere-juliste. Se oli niitä trendikkäitä, mustavalkoisia tyylielityjä karttoja. Sen jopa Jani oli hyväksynyt seinälle, sisustuksellisenä myönnytyksenä minulle. Ei nyt sentään paraati-paikalle olohuoneeseen vaan piiloon makuuhuoneen puolelle, mutta kuitenkin. Katsahdin julistetta farkkuja riisuessani ja etsin kuvasta lempipaikkaani, Pyynikinharjua. Riisin myös sinapinkeltaisen muhkean neulepaitani ja heitin sen sängylle. Mummun leninki sujahti vaivatta päälleni ja kun vetoketjun sulki, se istui kuin hansikas.

Katsoin itseäni sängyn viereisestä kokovartalopeilistä. Tulenpunainen tukkani kehysti leveitä kasvojani sekalaisena kiharapilvenä. Maidonvalkea ja pisamainen iho. Hymykuopat, vihreät silmät, hiukan pysty nenä, kurvit, äidiltä perittyä kaikki. Isältä olin perinyt pituutta, äitiäni lauhkeamman luonteen, rakkauden koiriin ja hassunmalliset varpaat. Olin juuri testamassa miltä mekko näyttäisi punaisten korkokenkieni kanssa, kun ulko-ovelta kuului rysähdys.

– HERTTINEN! kuului äidin pelästynyt huudahdus.

– Mitä helv– Roosa?! ROOSA! kuului nyt myös Janin ärtynyt ääni.

Tosiaan. Isä oli laittanut ulko-oven turvaketjun kiinni.

Ensiluokkaista iltaseuraa

Suomen kakkoskaupunki, pohjoismaiden suurin sisämaakaupunki. Maailman 26:ksi hipsterein kaupunki. (Kalevauva.fi, "Tampere")

Jani ei ollut huomannut viestiäni, koska oli jättänyt puhelimensa kuntosalin pukukaappiin. Minua kismitti, vaikka eihän hän oikeastaan ollut myöhässä, vanhempani olivat vain tulleet reilusti etuajassa.

Päänsärkyni oli alkanut laantua, naapurit eivät aiheuttaneet enempää hämminkiä ja loppuvisiitti meni muutenkin suuremmitta ongelmitta. Keskustelimme siitä, miten äidin työt olivat viime aikoina sujuneet palvelutalon fysioterapeuttina (riuskasti), mitä isälle kuului vakuutusyhtiön talousosastolle (tasaista, kuinkas muuten), mitä Janilla oli työn alla (kampanjasuunnittelu uudelle hipsterifillarimerkille nimeltä Bokabike). Kun pääsimme minuun, vakuuttelin, että nautin elostani vapaana sieluna, sainhan työskennellä kiehtovien ja vaihtelevien freetöiden parissa. Okei, ei ollut ehkä aivan

ominta aluettani koostaa wordpress-nettisivuja Autohuolto Kimpiselle, mutta sentään olin saanut jonkin keikan hieman kuivemman kauden jälkeen ja olin siitä kiitollinen. Odotettavissa olisi lisää keikkaa ainakin vielä ensi kuun puolelle, ehkä koko keväälle. Jostain syystä asiakaskunnastani oli sukeutumassa varsin miehistä, ehkä aiemmat keikat toivat mukanaan aina vähän saman tyyppisiä uusia asiakkaita. Olin tehnyt sivustoja jo kahdelle eri katsastusasemalle ja messuesitteitä raskaan kuljetuksen firmalle. Minulla ei ollut niin minkäänlaista mielenkiintoa autoja kohtaan mutta portfolioni alkoi näyttää siltä kuin olisin syntynyt rasvamontussa. Jos vain töitä riitti, autot kyllä kelpasivat. Jania minun autoasiakkaani olivat aina vähän huvittaneet.

Kun olimme rauhassa kahvitelleet, ahtaneet vatsamme täyteen äidin perinneeipomuksia ja jutelleet mukavia, oli vanhempien aika jatkaa matkaa. He kävisivät samalla reissulla vielä isän vanhan lapsuudenystävän luona Laajasalossa ja ajelisivat sen jälkeen takaisin Tampereelle uskollisella, harmaalla Toyota Yariksellaan.

– Heippanyssi likka, sanoi isä ja halasi minua.

– Tulkaas nyssitte kylää ennenku vallon hesalaisiks muuttutte, sanoi äiti ja pukkasi Jania kylkeen.

Oliko se hienovarainen kuitti Janille? Jani ei oikein tykännyt kertoa olevansa tarkemmin ottaen Hyvinkäältä, vaan oli mieluusti ja ylpeästi juuri niin helsinkiläinen kuin hyvinkääläinen vain saattoi olla. Minusta se oli hellyttävää.

Oven sulkeuduttua heidän jälkeensä rojahdin sohvalle makaamaan.

– Onko meillä giniä? kysyin Janilta ja suljin silmäni. Teki hyvää vain maata hetki.

– Ei, mutta sitä viskiä joululta on, maistuuko?

– Maistuu. Kiitos.

Jani toi tilkan viskiä komeassa grogilasissa. Juoma lämmitti mukavasti sisuskaluja. Nyt kun vierailusta oli selviydytty lähestulkoon kunnialla, loppupäivän voisi ottaa rauhassa. Katselin silmät sirrillä Jania hänen hääräillessään keittiössä. Jani oli solakka ja aika tarkalleen 180 senttiä pitkä. Hyvin vaalea, lähes valkoinen tukka oli trimmattu lyhyeksi. Hänellä oli jäänvaaleat, siniset silmät ja hän ajeli aina huolella kasvonsa. Jani oli oikeastaan suomalaisen nuoren miehen perikuva. Ei ehkä kovin mieleenpainuvan näköinen, mutta sellaisella hyvällä tavalla naapurinpoikatyyppiä ja siististi huollettu. Helsinkiläisittäin se tarkoitti sitä, että ulkonäöstään oli hyvä olla ainakin sen verran kiinnostunut, että kaupungilla kehtasi tavata tuttuja häpeämättä. Jani oli meistä merkkítietoisempi ja tyylivalinnoissaan tiukempi, siinä missä itse tykkäsin tehdä löytöjä kaupungin monista second hand -liikkeistä ja kierrätyskeskuksista.

Jani latasi muumimukeja tiskikoneeseen v:n muotoinen selkä minuun päin. Muumimukit olivat muuttaneet mukanani Janille, olin saanut niitä äidiltä lahjaksi jo vuosikausia. Myy vilahti koneeseen, ja perässä meni Nuuskamuikkunen. Muumien rinnakkaiselo samassa tilassa Jani Laineen kanssa oli iso myönnytys, ja ymmärsin sen.

Jani ei ollut vielä kommentoinut uutta mekkoani. Otin hiukan viekoittelevamman asennon sohvalle. Milloin meillä oli

viimeksi ollut intiimimpää kanssakäymistä, jäin miettimään. Tässähän voisi olla sopiva hetki käsillä...

– Jani hei, aloitin matalalla äänellä.

– Ai niin, muistithan sä, että mä näen Juliusta tänään? keskeytti Jani romanttiset suunnitelmani.

– A-ai...? Siis vielä tänään?

– Niin niin.

– Et sä kyllä ole maininnut mitään, sanoin vähän typeryneenä.

– Sanoin mä sulle tästä, varmaan joskus alkuvuikosta. Me mennään pelaamaan pari erää biljardia, jatkoi Jani selkä minuun päin ja sulki tiskikoneen.

Kulautin viskilasin tyhjäksi.

– No... sä kai meet sitten sinne, sanoin, enkä pystynyt peittämään pienen pientä marttyyria äänessäni.

– Jep, lähden varmaan kohta. Ettei mee sit hirveen myöhään, jatkoi Jani kääntymättä minuun päin.

– Siis... eikö me syödä edes päivällistä yhdessä?

– Mä varmaan haukkaan siellä jotain.

Olin odottanut, että viettäisimme kivan, rennon illan kahdestaan. Oli sentään lauantai! Ja olimme nähneet tavallistakin vähemmän tällä viikolla. Vetäisikö Julius taas pitemmän korren?

Jani siirtyi vihellellä makuuhuoneen puolelle vaihtamaan vaatteita. Avoimesta ovesta näkyi, kuinka Jani työnsi sängyllä lojuvat vaatteeni syrjään ja nosteli muutamia paitavaihtoehtoja pohdittavaksi. Makian sininen paitapusero kisasi Arketin poolopaidan kanssa, mutta voittajaksi näkyi kiilaavan uusin hankinta, J. Lindebergin harmaa kasmirneule.

Pitäisiköhän tästä nostaa isompi meteli, mietin. Olihan se hiukan ihmeellistä, ettei Jani ollut maininnut mitään menois- taan. Vai... oliko? Ehkä en tosiaan vain muistanut. Enkä todellakaan ollut parhaimmillani ristiriitatilanteissa. En pitänyt kiistoista, riitelystä eikä väittelyistä. Mieluummin pohdin asioita kaikessa rauhassa itsekseni, vaikka kyllä minullakin joskus kuohui vähän yli. Tuijotin viskilasin pohjaa. Ei. Nyt en aloit- taisi kiistaa. Menköön Juliuksen kanssa, en alkaisi nalkuttaa. Tuntuisi erityisen ääliömäiseltä mankua miehen menemisten perään 50-luvun leninki yllään. Elettiin sentään tätä päivää ja minä olin moderni, tasa-arvoinen, tasapainoinen, vahva ihmi- nen, saakeli. Viettäisin ihan mukavan illan omassa seurassani.

Julius Haas oli Janin työpari, Art Director, ja poikien bro- mance tuntui tällä hetkellä kukoistavammalta kuin meidän parisuhteemme. Jani oli aloittanut kahdeksan kuukautta sitten uudessa työssä. Työskennelyään ensin hiukan pienemmässä – eikä ihan niin muodikkaassa – mainonnan nyrkkipajassa hän oli päässyt kaupungin hypetetyimpään mainostoimistoon ADS&WORKSiin copywriteriksi. Se oli Janille unelmapesti. Hyvin palkattu, luova ja haluttu työ. Ja vieläpä vakituinen työ- suhde, mikä tosin mainosalalla tarkoitti käytännössä noin kah- den vuoden puurtamista ennen siirtymistä seuraavaan toi- mistoon. Uuden työpaikan myötä Jani oli alkanut kiinnittää aiempaa enemmän huomiota habitukseensa ja oli hankkinut jo ensimmäisistä palkoistaan tyylikkäitä vaatteita ja laadukkaita kenkiä. Jopa nahkaisen miesten käsilaukun, mitä ei kuitenkaan saanut sanoa käsilaukuksi vaan ilmeisesti ”cityasekoteloksi”. Jani

oli tutustunut toimiston väkeen ja osallistunut firman moniin vapaamuotoisiin tapahtumiin (lautailua Messilässä, ideointipäivä Clarion-hotellin huipulla, carting-ajelua kilparadalla ja niin edelleen). Janin työpäivät olivat pitkiä ja sen jälkeen Jani ja Julius päätyivät usein pienpanimo-oluiden ääreen Vuorikadun Sori Taproomiin. Jani oli myös seurannut Juliuksen esimerkkiä ja hankkinut oman sähköpotkulaudan, jolla hän kulki työmatkat kotoa Sörnäisistä Mikonkadulle Kaisaniemeen. Itse kamoksuin koko vempeltä, mutta kuivalla säällä Jani viiletti laudallaan toimistolle kymmenessä minuutissa.

ADS&WORKS:n tilat olivat viimeisen päälle tyylikkää: isoista ikkunoista oli näkymät suoraan Rautatien torille, oli hyvällä maulla hankittuja, kalliita design-huonekaluja, biljardi-pöytää ja aamiaishuonetta. Mindfulness-tunteja ja gurujen luentoja henkisestä kasvusta. Palvelumuotoilun työpajoja ja scrum-henkisiä design-sprinttejä. ADS&WORKSilla oli myös hieman pienempi sivukonttori Tampereella – luonnollisesti Helsingin väen mielestä se juntimpi. Sen valomainos oli ilmaantunut vuosi takaperin Tammerkosken varrelle, koristamaan Finlaysonin punatiilisen tehdasrakennuksen seinää.

Janin uudet kollegat olivat sanavalmiita, tyylikkäitä ja menestyvän oloisia. Sen olin saanut kokea päästessäni tutustumaan Mikonkadun toimistoon Janin ensimmäisen työviikon jälkeen. Olin ollut ylpeä, kun Jani oli edennyt haluamaansa toimistoon, ja Jani oli esitellyt tiloja innoissaan. Kaikki olivat olleet kohteliaan ystävällisiä minulle, mutta seisoessani keskellä supertyylikästä avotilaa hiutuneessa kesämekossani tunsin oloni varsinaiseksi maalaisserkuksi. Jos en aivan suoraan

Popedan jälkeläiseksi, niin ainakin jollain perustavalla tavalla juntimmaksi kuin muut. Jani oli ollut niin tohkeissaan hienon toimiston esittelystä, ettei hän ollut huomannut fiilistäni, enkä halunnut alemmuudentunnettani alleviivatakaan, se olisi ollut noloa. Jani oli esitellyt minut kaikille koodarina, mikä oli erikoista, koska en varsinaisesti ollut koodari, mutta en ollut sanonut mitään. Kuulosti se minunkin korvaani vetävämmältä kuin markkinoinnin sekatyöläinen. Sen kerran jälkeen en ollut Janin työpaikalla käynyt.

– Mä meen nyt, Jani sanoi ja kurkkasi eteisen oviaukosta.

Viekoitteleva asentoni oli valahtanut lötköksi, olin vetäissyttorkkupeiton korviini ja selasin paraikaa puhelimelta Disney plussan tarjontaa. Jani näytti itse asiassa aika hyvältä, omalla janimaisella tavallaan. Rypistin kulumiani.

– Niin siis koska sä aattelit tulla kotiin? kysyin.

– Varmaan tos parin tunnin päästä. Tai myöhemmin. Sähän voit keksiä jotain tekemistä sillä välin.

– Joo, ehkä keksinkin, meen varmaan Sirkun kanssa baariin tai jotain, sanoin, vaikka en sekuntiakaan ajatellut lähteväni kylmään ja pimeään räntäsateeseen rämpimään. Etenkään puolihullun Sirkun kanssa.

– Okei! Mä laitan viestiä jos menee myöhään, Jani sanoi kepeästi ja puki villakankaista talvitakkia päälleen.

Edes uhkaukseni baari-illasta Janin kammoksuman Sirkun kanssa ei siis tehnyt mitään vaikutusta.

– Saa sitä muutenkin laittaa viestiä, mutisin nyreästi.

– Joo, tietty. Moikka!

Paksu vana Janin sitruksista Ralf Lauren -nimikkotuoksua jäi leijumaan asuntoon, kun ovi rämähti kiinni.

Kotiin laskeutui hiljaisuus. Minulla oli kummallinen olo, samaan aikaan fyysisesti naatti mutta pään sisällä levoton. Jos olisin tiennyt, että Janilla oli muita menoja, olisin voinut tehdä vaikka visiitin Tampereelle vanhempieni kyydillä. Ja nähdä Veeraa, se olisi ollut hauskaa. Vanhempieni kyydissä oli tosin aika stressaavaa istua, koska äiti oli kuskina vauhdikas ja hepuloiva, ja silloin taas kun isä oli ratissa, äiti säikähti äänekkäästi jokaista lähestyvää risteystä, kylttiä, liikennemerkkiä, oravaa ja liittymää, riippumatta siitä kuinka kovaa isä ajoi. Yleensä hiljaa. Tarkemmin ajatellen saattoi tehdä ihan hyvääkin olla ilta itseksseen. Eikä Jani varmastikaan olisi koko iltaa poissa.

Silittelin leningin pehmeää kangasta ja yritin olla murehtimatta liikoja. Asiathan olivat periaatteessa ihan hyvin. Mitään riitaa Janin kanssa ei ollut meneillään, ei ollut pitkään aikaan ollut. Ota Roosa iisisti, kehotin itseäni. Voisin nauttia omasta rauhasta. Päätin vaihtaa ensiksi mukavimmat vaatteet ylle. Tasuttelin makuuhuoneeseen ja avasin vaatekaapin pariovet. Janin puolella henkarit olivat Mujista ostettuja metallihenkareita, kaikki keskenään identtisiä. Vaatteet riippuivat sotilaallisessa järjestyksessä. Minä taas keräilin menneiden vuosikymmenien topattuja, virkattuja, koristeltuja tai muutoin hauskan näköisiä henkareita. Valikoin tangoltani kukkakuvioisen muhkean henkarin ja ripustin mummon mekon varovasti kaappiin muiden vanhojen leninkien väliin. Mekko tuntui kuin huokaavan päästessään omiensa joukkoon. Sitten valitsin päälleni college-

housut ja ison villapaidan. Kiedoin vielä äidin virkkaaman hui-
vin kaulaan ja olin valmis menevään iltaan, eli suurin vartaloin
sohvalle.

Katselin torkkupeiton alta ympärilleni. Kotona oli suht
koht siistiä. Asunto ei ollut missään huippukunnossa, se oli
oikeastaan aika tavanomainen, vanha ja pinnoiltaan jo hiu-
kan kulunut vuokrakaksio. Jani oli ehdottanut jokin aika sit-
ten vuokranantajalle, että hän voisi maalata hiukan kellastuneet
seinät puhtaan valkoisiksi, jos maalit saisi vähentää vuokrasta.
Vuokranantaja ei ollut vielä vastannut. Minua pieni nuhjuisuus
ei niin haitannut. Katseeni osui keittiön tasolle. Vierekkäin
tönöttivät Janin mustana kiiltelevä uusi kahvikone ja minun
kirpputorilöytöni, vanha kukallinen peltitarjotin. Se oli kieltä-
mättä kummallinen, mutta ihan hauska yhdistelmä.

Olin tutustunut Janiin luovan kirjoittamisen kesäkurssilla pari
vuotta sitten. Olin ollut 29-vuotias ja selvinnyt vastikään anka-
rasta kolmenkymppin kriisistäni (kuka olen, miksi olen, mitä
minun pitäisi tehdä elämälleni, onko avaruudessa elämää, onko
minulla elämää, mitä edes on ”elämä”). Olin aina salaa halun-
nut kirjailijaksi, ja kriiseilyni jälkeen päädyin hiomaan taitojani
Oriveden opiston järjestämälle kirjoittajakurssille. Se pidettiin
kotikaupungissani Tampereella, keskellä kuuminta kesää. Kuu-
mimmalla tarkoittaen siis likipitään kahtakymmentä astetta,
mutta kuitenkin. Kurssin porukka oli ollut hauska sekoitus eri-
ikäisiä kirjoittamisesta haaveilevia tyypejä, ja yhteinen kesä
oli ollut ikimuistoinen. En vielä tänäkään päivänä ollut ryh-
tynyt kirjoittamaan suurta historiallista lukuromaaniani, enkä

myöskään tietokirjaa kotimaisista vintagemekoista, mutta jotain muuta tärkeää kurssi oli tuonut mukanaan. Kurssilla oli ollut eräs Jani Laine, suoraan Helsingistä (Hyvinkäältä). Hän oli minun ikäiseni, teräväkynäinen kirjoittaja. Hän oli kirjoittanut jo jonkin verran, pääasiassa lyhytproosaa, ja julkaissutkin tekstejään verkkolehti Särössä. Päädyimme kesän mittaan yhä useammin toistemme seuraan. Vietimme monia valoisia kesäiltoja kurssiporukalla istuskellen milloin Näsinpuistossa, milloin Rosendahlin rannalla.

Kun kurssi loppui, Jani palasi takaisin kotiinsa Helsingin Sörnäisiin. Muun kurssiporukan kanssa yhteydenpito hiipui, mutta Janin kanssa jatkoimme viestittelyä. Aina muutaman viikon välein myös tapasimme toisiamme. Syksyn pimetessä totesimme, että voisihan tätä kai kutsua seurustelemiseksi. Suhteemme oli alusta lähtien ollut tasainen ja helppo, fyysisestä välimatkasta huolimatta. Olin ollut tyytyväinen, kun ankea sinkkukauteni karmeine treffiyritelmineen oli vihdoinkin päättynyt. Kokemukseni Tinderistä olivat olleet sen verran puistattavia, että olin luvannut itselleni, ettei KOSKAAN enää. Olin saanut oman annokseni ghostaajia, dick-picejä ja pelottavia tuijottajia. Janin kanssa meillä oli mukavaa yhdessä. Näinkö helposti se oikea löytyikin, muistin miettineeni.

Minä asuin silloin vielä bestikseni Veeran kämppäkaverina Pyynikillä. Mutta kun olimme seurustelleet Janin kanssa puoli vuotta, Veeran pikkusisko Vilma ilmoitti yllättäen tarvitsevansa kattoa päänsä päälle. Veera tiedusteli minulta kautta rantain, mahtoiko seurusteluni olla kehkeytyvässä vakavampaan suuntaan ja olinko kenties aikeissa muuttaa Janin kanssa